

Göteborgs kommun

Stadsdelsnämnden Västra Göteborg

vastragoteborg@vastra.goteborg.se

Rektorn vid Dalaskolan

Christina.hansson.johansson@vastra.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Dalaskolan
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Dalaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborg under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Dalaskolan besöktes av Skolinspektionen den 28 februari 2012.

Helhetsbedömning

Dalaskolan redovisar hög måluppfyllelse i årskurs 5. År 2011 nådde i genomsnitt 94 procent av eleverna i årskurs 5 kunskapsmålen i samtliga ämnen. Skolans resultat från de nationella ämnesproven i matematik och svenska visar att andelen elever i årskurs 3 som nådde kravnivån för de olika delproven var högre än för riket. Enligt rektor har skolan höga förväntningar på eleverna och strävar ständigt efter att låta eleverna komma långt i sin kunskapsutveckling. Bland annat har lärarna arbetat med att synliggöra kraven och diskutera med eleverna och vårdnadshavare varför man lär sig de olika arbetsområdena. De pedagogiska planerna innehåller mål och centralt innehåll och lärare bestämmer tillsammans med elever arbetssätt för att på så sätt ge eleverna inflytande i sitt lärande. Skolan erbjuder särskilt stöd till elever som riskerar att inte nå målen. När undervisande lärare bedömer att eleven riskerar att inte nå målen underrättas rektor och elevhälsoteamet som utreder eleven. Dock bedömer Skolinspektionen att skolans åtgärdsprogram brister då det ofta saknas en koppling mellan elevens behov och skolans insatser utifrån målen i kursplanerna och i läroplanen.

I Skolinspektionens intervju med rektor framkommer att Dalaskolan upplevs som en trygg skola där man kontinuerligt arbetar förebyggande mot kränkande behandling. Vid rundvandring på skolan beskriver elever att de känner sig trygga på skolan och trivs med sina kamrater och lärare. Skolans elevhälsoteam utgörs av en specialpedagog, en skolsköterska samt en skolpsykolog. Skolan har vid behov även tillgång till kurator via stadsdelens resursteam men kurator deltar inte i de regelbundna mötena med elevhälsoteamet. Skolinspektionen bedömer att skolan har en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Planen upprättas tillsammans med elever och personal och utvärderas årligen. Skolan genomför en årlig elevenkät för att utvärdera den sociala miljön på skolan. Utvärderingen av enkäten ligger till grund för de åtgärder som skolan vidtar och presenterar i nästkommande läsårs plan mot kränkande behandling. Av skolans utvärdering framgår att flera av de yngre eleverna känner sig otrygga i idrottssalens omklädningsrum. Under Skolinspektionens besök på Dalaskolan framkom att skolans idrottsundervisning bedrivs i ett hus byggt år 1884. Byggnaden som är klassad som kulturhistoriskt intressant och hör till stadens bevarandeprogram av gamla byggnader i speci-

ella miljöer får således inte rivas. Vidare framgick att idrottshallen har begränsade ytor för eleverna att byta om på. Då skolan inte har möjlighet att riva byggnaden finns planer på en nybyggnation på skolgården. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett område som huvudman måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Dala-skolan i Göteborgs kommun, stadsdelen Västra Göteborg måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 21 juni 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 8–9 §§ skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas

Motivering:

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektor.

I dokumentstudier av skolans rutiner avseende åtgärdsprogram framgår att det på skolan upprättas åtgärdsprogram när eleven befaras att ej nå målen i något ämne. Det framkommer att rektor har delegerat rektors beslutanderätt avseende åtgärdsprogram till undervisande lärare. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av överensstämmer inte med författningens krav då elevens behov inte alltid tydligt anges. Exempelvis kan målet för en elev vara "Att X gör det övriga klassen gör" och "Att X kan följa de regler som råder i klassrummet". Det saknas en koppling mellan elevens behov och skolans insatser utifrån målen i kursplanerna och i läroplanen. Det framgår också att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas först nästkommande termin. I samtal med rektor framkommer att skolan fortfarande inte är helt säkra på hur dokumentationen kring åtgärdsprogrammen ska se ut. Enligt rektor är skolan fortfarande i en process att hitta fungerande rutiner för åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att skolans åtgärdsprogram inte överensstämmer med författningens krav då det inte alltid framgår vilka behov som avses i åtgärdsprogrammen och det saknas en koppling mellan behoven och skolans insatser utifrån kurs- och läroplansmålen. Det framgår också att skolans rutiner med åtgärdsprogrammen brister då rektor delegerat uppgiften, i detta fall rektors beslutanderätt avseende åtgärdsprogram, till undervisande lärare. En sådan uppgift kan endast delegeras till en särskild person. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

År 2011 klarade 84 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapsmålen i svenska och 98 procent klarade kunskapsmålen i matematik. Samma år nådde i genomsnitt 94 procent av eleverna i årskurs 5 kunskapsmålen i samtliga ämnen. Året innan ligger resultatet på 87 procent (från och med läsåret 2011/12 finns det nationella kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9).

Dalaskolan har redovisat resultat från läsåret 2010/11 vid de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3. Vid det nationella ämnesprovet för matematik nådde 82 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån för samtliga delprov. Motsvarande siffra för svenska var 78 procent. Under läsåret 2010/11 var de nationella ämnesproven i årskurs 5 inte obligatoriska och skolan valde att inte delta i dessa. Offentlig statistik från Skolverket för läsåret 2010/11 visar att andelen elever i årskurs 3 som nådde kravnivån för de olika delproven vid de nationella ämnesproven i matematik och svenska var högre än för riket. Andelen elever i årskurs 3 som nådde målen i de nationella proven i svenska och matematik sjönk från läsåret 2009/10. Enligt rektor är skolan medveten om nedgången och lärarna har analyserat proven för att arbeta extra mycket med de moment där eleverna uppnått lägre resultat än under fjolårets prov.

Vid samtal med rektor framkommer att en majoritet av eleverna känner sig trygga på skolan. Vid Dalaskolan bedrivs ett kontinuerligt värdegrundsarbete. Bland annat utvärderar skolan sitt värdegrundsarbete genom en trivselenkät. Enligt senaste utvärderingen trivs majoriteten av eleverna på skolan och känner förtroende för kamrater och vuxna. Dock framgår det att flera av de yngre eleverna känner otrygghet vid raster och i idrottssalens omklädningsrum. Skolan använder utvärderingen av trivselenkäterna för att åtgärda de områden som utmärker sig för att eleverna ska känna trygghet på skolan. De riktade åtgärderna är redovisade i skolans årliga likabehandlingsplan. Att en majoritet av skolans elever känner sig trygga bekräftas också av Skolinspektionens enkät¹

¹ Inför tillsynsbesöket skickar Skolinspektionen ut enkäter till de skolor som ingår i tillsynen där frågor ställs till elever, vårdnadshavare och lärare. I Skolinspektionens enkät redovisas ett indexvärde för den enskilda skolan som jämförs med samtliga skolor som ingått i enkätomgången. Skolan jämförs alltid med ett stort urval av skolor i hela landet som inspekteras under samma tid.

till elever i årskurs 5. I fråga om trygghet erhåller Dalaskolan indexvärdet 8,6. Motsvarande siffra vid samtliga grundskolor i undersökningen var 8,5.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett område där författningarna inte följs.

Beskrivning av Dalaskolan

Dalaskolan är en grundskola som ligger i Grimmered i stadsdelen Västra Göteborg. Skolans huvudbyggnad är från 1920-talet men har under 2010 genomgått en renovering. Skolan omfattar förskoleklass, årskurs 1-6 samt fritidshem. Eleverna är organiserade i åldershomogena klasser. Skolan har fem arbetslag fördelat på de olika årskurserna. Årskurs 3-4 och årskurs 5-6 utgör var sitt arbetslag. Vid tillsynsbesöket fanns 50 elever i förskoleklassen och 296 elever i grundskolan. Skolans ledning består av en rektor och en biträdande rektor på ett tidsbegränsat förordnande. Elevhälsoteamet utgörs av en specialpedagog, en skolköterska, en skolläkare samt en skolpsykolog. Skolan har vid behov även tillgång till kurator via stadsdelens resursteam men kurator deltar inte i de regelbundna mötena med elevhälsoteamet.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Hans Larson och Magnus Jonasson.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Hamid Zafar
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).